

Владислав КЛІМЕНТЬЄВ
здобувач вищої освіти 2 курсу ОС «бакалавр»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: **ПОПЕЛЬ Надія Аполлонівна**
викладач кафедри іноземних мов,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Тенденції підготовки фахівців аграрного профілю різняться у провідних країнах світу. Джерелом поповнення кадрів аграрної науки, яка забезпечує населення, зайняте в агропромисловому виробництві, сучасними знаннями є аграрна освіта. Професійна підготовка фахівців аграрної галузі не зводиться лише до передачі суми професійних знань і формування необхідних умінь. Вона включає широкий спектр професійного виховання, яке направлено на підготовку грамотного, всебічно розвинутого фахівця, який відповідає вимогам соціального замовлення. Виходячи з цього формується тип психологічно зрілої особистості, основними якостями якої стають самостійність, незалежність, ініціативність, динамізм, прагматизм, інтелектуальна розвиненість, відкритість, комунікабельність, толерантність. Провідна роль у формуванні цих якостей відводиться процесу навчання.

В Україні вища освіта у сфері сільського господарства пропонується у спеціальних університетах – окремо від слухачів інших спеціальностей. Більшість країн світу не розділяють ці сфери. Замість цього аграрна освіта надається на факультетах, що спеціалізуються у сільськогосподарських науках, які є частиною великих університетів. Перевагою цього є те, що в умовах зростаючого взаємозв'язку між аграрною економікою та загальною економікою, існує можливість кращого використання наявних ресурсів, оскільки деякі дисципліни можуть викладатися здобувачам аграрного факультету та здобувачам інших факультетів одночасно або одним і тим самим викладачем.

До переваг української системи аграрної освіти віднесено наявність умов для створення і апробації інноваційних продуктів для різних агрокліматичних зон в межах одного регіону, що забезпечує відповідність наукомістких результатів реальним умовам ведення аграрного виробництва. До пропозицій віднесено створення бізнес-інкубаторів для підтримки молодіжних бізнес-проектів, забезпечення можливості проходження довготривалої практики здобувачів на виробництві, налагодження взаємодії ВНЗ із товаровиробниками, службами зайнятості.

За кордоном університети загалом дотримуються нововведення Вільгельма фон Гумбольдта: університетами мають бути організації, що одночасно пропонують навчання та дослідження. Ідея полягає в тому, що основним завданням університетів є не навчання сучасним знанням, а тренування студентів тому, як створювати знання. Таким чином, навчання критичного мислення є найважливішим завданням для університетів з високими стандартами.

Основними тенденції професійної підготовки фахівців аграрної галузі, які характерні для всіх країн Західної Європи, є: глобалізація, демократизація, індивідуалізація, альтернативні шляхи отримання аграрної освіти, розвиток нормативно-правової бази, співробітництво країн щодо професійної підготовки фахівців аграрної галузі та сільського розвитку, спрямованість професійної підготовки фахівців на забезпечення якості сільськогосподарської продукції та захисту навколишнього середовища. Наступним пунктом є екологія і захист навколишнього середовища. Екологія в країнах Європи – це модно й перспективно. Вже сьогодні кожен десятий інженер працевлаштовується у сфері відновлювальних джерел енергії. У більшості вищих навчальних закладах є екологічні факультети. Навіть архітектори враховують у своїй роботі екологічну складову. «Зелена революція» торкнулась життя кожного європейця.

До особливих тенденцій аграрної освіти у ЄС віднесено такі: впровадження магістерських програм англійською мовою (Німеччина, Данія,

Норвегія), надання розширених освітніх послуг для фермерів (Німеччина, Данія), орієнтація на практичну підготовку та інтеграція науки з навчанням (Фінляндія, Німеччина), врахування потреб регіональної економіки (Данія, Німеччина, Франція).

Порівнюючи підходи до аграрної освіти в Україні і за кордоном, відразу можна відмітити суттєву різницю у фінансуванні наукових та освітніх програм. Водночас наявний досвід країн ЄС потрібно максимально використовувати, тому, що це і дасть приплив коштів у науково-дослідницькі проекти, створення банку інноваційних розробок та можливість просування їх на український і міжнародний ринок.

Основними напрямками використання досвіду Європейського Союзу в модернізації професійної підготовки фахівців аграрної галузі в Україні є:

1. Адаптація національної системи підготовки фахівців аграрної галузі до загальноєвропейської (адаптація навчальних дисциплін до вимог виробництва (бізнесу), демократизація навчального процесу для здобувачів (дистанційні форми навчання), діджиталізація навчального процесу з використанням програм Moodle, Canvas.

2. Створення об'єднань навчальних закладів аграрної освіти з бізнесовими структурами.

3. Створення університетських спеціалізованих дорадчих центрів.

Отже, сучасна система професійної підготовки фахівців аграрної галузі і в Україні і за кордоном відповідає соціальним запитам розвитку економіки, технологій і сільського господарства відповідної країни. Створені і успішно працюють нові типи навчальних закладів, які здійснюють багаторівневу і багатофункціональну фахову підготовку спеціалістів, що сприяє підвищенню конкурентоздатності випускників і розширенню можливостей щодо їхнього кар'єрного зросту.

Список використаних джерел

1. Попель Н.А. «Професійна підготовка фахівців аграрної галузі у Франції. Аграрна наука та освіта в умовах євроінтеграції: матеріали

міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський: ПДАТУ, 2018. С. 329–330.

2. Заскалета С.Г. Тенденції професійної підготовки фахівців аграрної галузі в країнах Європейського Союзу : монографія; за редакцією С.О. Сисоевої Миколаїв: Іліон, 2013. 500 с.